

Andere landen azen op Estec, maar band met Noordwijk is al halve eeuw sterk

22 maart 2012

Ruimtevaart is voorlopig nog niet weg

DOOR SILVAN SCHOONHOVEN
NOORDWIJK - De kans dat de

grootste vestiging van ruimtevaartorganisatie ESA uit Noordwijk vertrekt, is erg klein. Dat zegt directeur Franco Ongaro. „Vijftig jaar gemeenschappelijke geschiedenis draai je niet zo maar de rug toe.“

In april is het een halve eeuw geleden dat het besluit viel om Nederland een hoofdrol te geven in de Europese ruimtevaarttechnologie. Eerst zou het Delft worden, maar daar bleek de grond te drassig. Op de droge duinen van Noordwijk was de ondergrond wel stevig, al moesten voor het testcentrum 25 meter lange palen in het zand worden geheid.

Geruchten dat ESA zijn hoofdvestiging naar een ander land verplaatst, doen al de ronde sinds duidelijk werd dat Nederland de bijdrage aan ESA flink gaat verlagen. Het verzet daartegen is fel. Vertrek van Estec zou een ramp zijn voor de spacetechbedrijven, een ramp voor de regio en een ramp voor het land. „De kans dat faciliteiten van ene op de andere dag worden verplaatst is niet groot”, zegt directeur Franco Ongaro van Estec. „Maar ESA is wel een intergouvernementele organisatie. Een land dat zijn bijdrage radicaal omlaag brengt, geeft aan de anderen blijk van desinteresse.“

Niet iedereen realiseert zich hoe zwaar de volledige Europese ruimtevaartindustrie leunt op die paar vierkante kilometers langs de kust. De Noordwijkse vestiging Estec ontvangt niet minder dan de helft van het hele Europese ESA-budget van bijna vier miljard. De helft van al het personeel werkt in Noordwijk, hun salarissen worden door Europa betaald. De Nederlandse contributie bedraagt maar een fractie: zo'n 2,5 procent van het hele ESA-budget. Dat zou elk land wel willen, zegt Ongaro, 2.700 hoogwaardige banen voor zo weinig. Maar in plaats van

Juist meer

In plaats van zich af te keren van de regio wil directeur Franco Ongaro juist een inniger band tussen Estec en de streek. „Ik wil proberen Nederlandse onderzoekscapaciteiten in de buurt aan te trekken. Ik wil graag samenwerken op het gebied van robotica, groene technologie en life science. Dat doen we al, maar we kunnen nog veel meer.“

Zonder VS naar Mars

ESA kreeg dit jaar een tegenvaller te verwerken toen de Amerikanen zich terugtrokken uit het project ExoMars, een missie op zoek naar leven op de rode planeet. Europa moet nu samenwerking zoeken met Rusland. Helemaal niet erg, vindt Ongaro. „Het gaat toch door. Doordat Nasa eruit stapt, krijgen wij juist een belangrijker rol. We zitten weer in de *driver's seat*“

dankbaarheid wordt er nu aan die bijdrage geschaafd.

„Dan snap je het effect wel op andere lidstaten. Sommigen daarvan hebben om historische redenen zelf geen vestiging. Die verhogen hun bijdrage aan ESA in de hoop dat ze nieuwe projecten binnenhalen.“ Wordt daar openlijk over gesproken? Ongaro lacht. „Het is een club slimme mensen, die spreken niet altijd uit wat ze écht denken.“

Druk

Pas over drie jaar hakt de organisatie een knoop door over een eventuele verplaatsing. Aan de ene kant van de weegschaal zijn er de andere lidstaten die staan te trappelen om het stokje over te nemen. „Maar aan de andere kant is het veel efficiënter om Estec hier bij elkaar te houden.“ Dat bleek bijvoorbeeld bij het toewijzen van locaties voor het Europese gps-project Galileo. Estec hoopte op het hoofdkantoor,

Het Estec-complex, waar 2700 mensen werken, beslaat een groot oppervlak in Noordwijk.

maar dat ging naar Praag. „Toch werken er in Noordwijk inmiddels wel zo'n tweehonderd mensen aan Galileo. Alle 22 satellieten worden hier getest. Één elke zes weken, zoveel drukte hebben we nog nooit gezien. Dat werk hebben we kunnen binnenhalen omdat we hier de juiste kennis in huis hebben. Die tweehonderd

mensen krijgen bij Estec de steun van 2500 anderen. Elders heb je dat niet, dan moet je bijvoorbeeld weer op zoek naar een extern laboratorium.“

In die andere lidstaten staan de budgetten ook onder druk. Werkt dat in het voordeel van Nederland?

„Het zou geen goed nieuws

zijn voor Noordwijk als andere landen ook hun bijdrage verlagen. Heel simpel: als andere landen gaan snijden, hebben wij in Noordwijk minder te doen. Nederland draagt 2,5 procent bij en als dat gehalveerd wordt, is dat al vervelend. Maar het zal duidelijk zijn dat het veel ernstiger is als bijvoorbeeld Italië of Duitsland

hun contributies halveren, die zijn toch van een andere orde van grootte. Ik verwacht niet dat dat gebeurt. We zitten al drie jaar in een crisis en het ESA-budget is nog steeds hetzelfde. De landen begrijpen dat deze crisis niet is veroorzaakt door ingenieurs. De landen die veel aan technologie doen, komen tot nu toe het beste

FOTO SILVAN SCHOONHOVEN

uit de crisis. Ik maak me behalve over de langetermijneffecten voor de vestiging van Estec meer zorgen over het effect van de bezuinigingen op de bedrijven, zoals Dutch Space in Leiden en het Space Business Park in Noordwijk. Die doen het heel goed. Ik ben geen econoom, maar mij lijkt het een goede investering.“